

Alkotmánybíróság
1015 Budapest,
Donáti u. 35-45.

Személyes beadvány!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>IV/1565-2/2014</i>	
Érkezett: <i>2014 OKT 30.</i>	
Példány: <i>1</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>0 db</i>	<i>Mu</i>

ügyszám: IV/1565-1/2014.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az eBrókerház Befektetési Szolgáltató Zrt. (1054 Budapest, Szabadság tér 14 sz.) indítványozó korábban csatolt meghatalmazással igazolt képviselőjében, hivatkozással az Alkotmánybíróság 2014. szeptember 26-án kelt és 30-án kézhez vett tájékoztatására („Tájékoztatás”), fenti sz. alatti

alkotmányjogi panaszomat kiegészítem,

az alábbiak szerint:

I. Az Alaptörvényben biztosított jogok köre, a törvénynek alárendelt bíróhoz való jog

A Tájékoztatás szerint az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése nem tekinthető ügyfelem Alaptörvényben biztosított jogának.

Ebben a vonatkozásban mi inkább dr. Balsai István 33/2012. (VII. 17.) ABh-hoz fűzött különvéleményében foglaltakat osztjuk, mely szerint „*a független és törvényes bíróhoz való jog (...) elsődlegesen nem a bírákat, hanem az ügyfeleket vagy a bírósági eljárás alá vontakat illeti meg, az ő érdekükben és javukra fogalmaz meg garanciákat*”. Véleményünk szerint ugyanebbe a körbe tartozik a bírák törvénynek való alávetettségét előíró [a bírák függetlenségét előíró 26. cikk (1) bekezdésben tárgyalt] Alaptörvényi rendelkezés is.

A bírák törvényi alávetettsége „a bírói függetlenség alkotmányos korlátja” [19/1999. (VI. 25.)]. Gyakorlati funkciója az, hogy az állampolgárt megvédje a bírói önkénytől. Ebbéli minőségében az ítélkezési tevékenység törvényi alávetettsége egyfelől kötelezettség a bíró oldalán, másfelől jogosultság a bírói eljárásban résztvevő állampolgár oldalán. Ezt a jogot az Alaptörvény biztosítja az állampolgár számára, így ennek sérelme esetén az Abtv. szerint alkotmányjogi panasznak lehet helye.

Véleményünk szerint tehát nem lehet az Abtv. szerinti, „alaptörvényben biztosított jog” kategóriáját mechanikusan az Alaptörvény I-XXIX. cikkeiben foglalt jogokra szűkíteni. Az AB saját gyakorlatában pl. rendszerint befogadja a visszaható hatályú jogalkotásra és felkészülési idő hiányára alapított alkotmányjogi panaszokat, holott ezek sem tartoznak a hagyományos értelemben vett alapvető jogok körébe. Álláspontunk szerint a törvénynek alárendelt bíróhoz való jog esetén sem kevésbé adottak a befogadás feltételei.

II. A törvénynek alárendelt bíró és a tisztességes eljáráshoz való jog

Arra az esetre, ha az Alkotmánybíróság úgy ítélné meg, hogy a bíró törvénynek való alárendeltségének az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt előírása nem tekinthető az ügyfelem Alaptörvényben biztosított jogának, úgy kérem, hogy indítványom B/2 fejezetében előadottakat is szíveskedjen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmeként értékelni.

Az indítvány B/2 fejezetében részletezett önkényes, contra legem jogértelmezés azáltal sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, hogy az ott írt bírói eljárás ügyfeletem megfosztotta attól, hogy ügyében az alkalmazandó magyar törvény hivatkozott rendelkezései érvényre jussanak.

Az alkotmányos jogsérelem mibenléte és az indítványozó érintettsége a contra legem jogértelmezés kapcsán röviden a következőképpen foglalható össze:

1. Az indítványozóval szemben a 2007. évi CXXXV. törvény (Psztv.) 41. § (1) bekezdés szerinti *felügyeleti ellenőrzési eljárást* folytatott le a PSZÁF 2010. decembere és 2011. júliusa között.
2. Az ügyben nem vitatottan alkalmazandó Psztv. 41. § (1) bekezdése szerint nem tartozott a felügyeleti ellenőrzés alá a fogyasztókkal szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget megállapító rendelkezések betartásának ellenőrzése (l. részletesen: indítvány 22. pont).
3. A fenti jogszabályi tilalom ellenére a lefolytatott felügyeleti ellenőrzési eljárást lezáró határozatában a PSZÁF a fogyasztókkal szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettségek megsértése miatt is alkalmazott intézkedéseket az indítványozóval szemben.
4. A fentiek nyomán indult közigazgatási perben II. fokon eljáró bíróság „többoldalú jogértelmezés” eredményeképpen arra a következtetésre jutott, hogy „az átfogó ellenőrzés keretében az alperes [PSZÁF] a pénzügyi szervezet teljes, azaz fogyasztóvédelmi jellegű tevékenységét is ellenőrizheti”. A Kúria a II. f. bíróság ezen jogértelmezését helyesnek találta. (l. indítvány 24-25. pont).
5. Tény, hogy az alkalmazandó törvényszöveg, és a bírósági jogértelmezés eredménye szöges ellentétben van egymással, tehát a jogértelmezés contra legem eredményre vezetett.
6. Indítványunk 36-51. pontjaiban egyenként, részletesen bemutattuk, hogy a II. fokon eljáró bíróság normaszöveggel ellentétes eredményre vezető jogértelmezési kísérletei miatt nyilvánvalóan tévesek. Hasonlóképpen bemutattuk, hogy a Kúria kapcsolódó indokolása miért és mely perirat alapján cáfolható meg könnyedén (indítvány 28. pont).
7. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog minimuma, hogy az eljáró bíróságnak alkalmaznia és tiszteletben tartania a törvényt, azaz a bíróságnak ítélezési tevékenységét a törvényeknek alárendelten folytatnia le.
8. Nem elvitatva a jogértelmezés helyét a jogalkalmazásban, indítványunk 30-35. pontjaiban bemutattuk, hogy miért tisztességtelen, ha a bíróságnak a törvénnyel jogértelmezés címén szembehelyezkedik, bemutattuk azokat a megfontolásokat, amelyek mentén a bíróságnak a jogalkalmazás és a jogtudomány is tilalmazza és ellenzi a contra legem jogértelmezést. Utaltunk arra is, hogy az adott helyzetben a szó szerinti értelemről való elszakadás AB által kidolgozott feltétele sem volt adott (l. indítvány 52-53. pontok).
9. Mindezek alapján állítjuk azt, hogy a jogértelmezés álcájába bújtatott törvényszéki és Kúriai ellenszegülés a törvény szövegével és tartalmával sérti ügyfelem tisztességes eljáráshoz való jogát, mégpedig alapjaiban és lényegesen. Ha ugyanis az ügyben II. fokon ill. felülvizsgálati szakban eljáró bíróságok (az I. f. eljáró bírósághoz hasonlóan) nem ignorálták volna a Psztv. 41. § (1) bekezdés 2. mondatát, úgy a PSZÁF kifogásolt határozatát – legalább a fogyasztóvédelmi rendelkezések állítólagos megsértése miatt alkalmazott szankciók körében [ide értve a 20 millió Ft-os felügyeleti bírságot is] – hatályon kívül kellett volna helyezni.

III. A bírói jogértelmező tevékenység, mint alkotmánybíróági vizsgálat tárgya

Az ún. valódi alkotmányjogi panasz intézményének bevezetése óta egyedi ügyekben alkalmazott önkényes bírói mérlegelés is szolgálhat alkotmányos revízió alapjául. Felvetődik, hogy egyes bírák, bizonyos ügyekben az Alkotmánybíróság „élő jogot” tisztelő [57/1991. (XI. 8.) ABh. óta érvényesült] hozzáállására apellálva, úgy próbálnak meg mentesülni az AB érdemi alkotmányos kontrollja alól, hogy a legkirívóbb jogsértéseiket is jogértelmezésnek állítják be, arra alapozva, hogy az Alkotmánybíróság a jogértelmezési (felülértelmezési) tevékenységtől a valódi alkotmányjogi panasz bevezetése óta is igyekszik bizonyos távolságot tartani. Ez a távolságtartás azonban súlyos alkotmányos jogsérelmekhez vezethet akkor, ha a névleges jogértelmezés a bírói önkény bevett és népszerű eszközévé válik. Ezt megelőzendő, véleményünk szerint az Alkotmánybíróság nem kerülheti el azt, hogy a contra legem eredményre vezető jogértelmezéseknél megvizsgálja, hogy a bírói jogértelmezés az alkotmányosság keretei között maradt-e, illetőleg ténylegesen sor került-e bírói jogászai értelemben vett jogértelmezésre, vagy a bíró csupán annak címkéjét használta a törvény semmibevétele során. A jelen ügyben kifogásolt bírói jogértelmezés kapcsán jelezzük, hogy a bírói gyakorlatból nem ismert olyan eset, melyben a Psztv. 41. § (1) bekezdését más bíróság a jelen ügyben támadott ítéletekhez hasonlóan értelmezte volna, azaz esetünkben bizonyosan nem beszélhetünk a támadott ítéletek szerinti tartalommal érvényesülő, élő jogról.

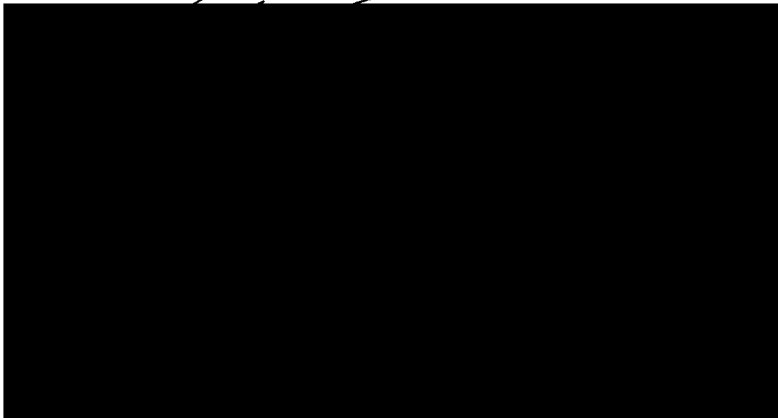
Ez az alkotmánybírói vizsgálódás egyébként összhangban van a Kúria elnökének álláspontjával is, aki a valódi alkotmányjogi panasz kapcsán egy előadásában úgy fogalmazott: *„a vizsgálat tárgykörének a bírói jogalkalmazó- jogértelmező tevékenységre történő kiterjesztése illeszkedik a 'fékek és ellensúlyok' rendszerébe: a bírói hatalom függetlensége nem jelenthet korlátlan hatalmat, s minthogy az önkényes döntések lehetősége nem zárható ki, indokolt az állampolgárok jogvédelmi eszköztárának kibővítése.”*¹

IV. Az ügyre nem alkalmazandó törvény alkalmazása és a tisztességes eljáráshoz való jog

Az indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga azon okból is sérült, hogy vele szemben tévesen az adott ügyre még nem alkalmazandó új jogszabályt (ezen belül jellegében és mértékében is új szankciókat) alkalmazott a PSZÁF, mely eljárást az eljáró bírák nem tartották elégséges oknak a perbeli határozat hatályon kívül helyezésére. Az ezzel kapcsolatos érveinket az indítvány B/1 fejezetében foglaltakkal egyezően tartjuk fenn.

Budapest, 2014. október 30.

Tisztelettel:

¹ <http://www.lb.hu/hu/sajto/az-alkotmanyjogi-panasz-konferencia-az-alkotmanybirosag-es-kuria-uj-es-kapcsolodo>